

Eka Loyi swi nga n'wi Khumbhaka

Southern Africa Labour Development Research Unit (SALDRU) eYunivhesiti ya Cape Town yi sungurile ndzavisiso wuntshwa wa rixaka, **National Income Dynamics Study** (NIDS). Ndzavisiso lowu wu ta dyondza hi vutomi byo hambana eAfrika Dzonga, hi xikongomelo xo antswisa ku twisia ka vunene bya ma-Afrika Dzonga, swiyenge swa mindyangu ya vona na hilaha leswi swi cincaka hi ku famba ka nkarhi. Hi ku yelana na swikongomelo leswi hi kombela munhu lonkulu endyangwini ku hlamlula swivutiso swa ndyangu leswi vutisaka hi vatshami na swirho swin'wana. Hi ta tlhela hi vutisa mutshami un'wana na un'wana loyi a nga na ku tlula 15 wa malembe ku hlamlula swivutiso na mutswari kumbe muhlayisi ku hlamlula swivutiso swo koma swa n'wana un'wana na un'wana laha ndyangwini. Eka swilo swin'wana hi ta vutisa hi ndhawu leyi swirho swa ndyangu swi nga rhurhela eka yona, swiyimo swa vona swa dyondzo, swiyimo swa mintirho, rihanyo ra vona na miholo, matirhiselo ya timali na nhundzu endyangwini. Hi ta pima ku leha, ntiko na ntshikilelo wa ngati eka vatshami hinkwavo no va nyika khadi leri nga na mahungu lawa.

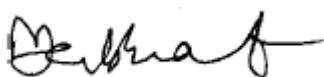
Hi 2008 mindyangu emigangeni yi tava xiphemu xa kwalomu ka 8 000 wa mindyangu na kwalomu ka 32 000 wa vanhu eAfrika Dzonga hinkwaro lava nga ta vutisiwa swivutiso. Ntirho wa ndzavisiso wu ta sungula eku heleni ka Sunguti 2008 naswona wu ta famba ku fika hi Dzivamisoko 2008. Hi ta tihlanganisa na wena endzhaku ka ndzavisiso hikuva hi ta tsakela ku ku vutisa swivutiso nakambe eka malembe mambirhi na le ka nkarhi lowu wa ha taka. Tendzo to vuyelela ti hi pfumelela leswaku hi vona ku cinca ka swiyimo hi ku famba ka nkarhi. Loko hi hlanganisa mahungu ya wena na ya vandyangu hi kota ku vona leswi pfunaka ma-Afrika Dzonga ku rhanga emahlweni na leswi swi va khomeletaka eka ikhonomi.

Matiko yo tala lawa ya ha hluvukaka na lawa ya hlувukeke ya na mindzavisiso yo fana na leyi hikuva ya tirhiseka eku pfuneni eka pholisi. Hambiswritano, lowu i ndzavisiso wo sungula wa rixaka wa muxaka wa wona laha Afrika Dzonga. Kutani lawa i masungulo ya swin'wana leswi nyanyulaka no va swa nkoka. Ndyangu wa wena wu hlawuriwile ku va xikombiso eka mindyangu. Kutani ku nghenelela ka wena i swa nkoka swinene naswona ha swi amukela swinene.

Development Research Africa (DRA) wu thoriwile ku endlela NIDS ntirho. Nakambe swi hi pfumelela ku vula leswaku ku pfunka ka wena na ntirhisano eku voneni ku hetisia loku humeletaka eka mintirho eka dyondzo leyi ya nkoka swi ta amukeriwa swinene.

Loko u lava mahungu man'wana yo engetela hi dyondzo leyi u nga tihlanganisa na mininjhore wa phrojeke ya NIDS, Manana Sihaam Nieitagodien, eka 0800 11 NIDS (6437) kumbe Nkul. David Scott eka DRA eka 011 807 1194 kumbe u endzela webusayiti ya <http://www.nids.uct.ac.za>.

Inkomu

Prof Murray Leibbrandt
Mulawuri, SALDRU na Mulavisisi Nkulu wa NIDS